

LIB. II. infinitarum dimensionum, mirum non est si x habeat radices infinitas. Quanquam autem sic posterius paradoxon resolvimus, tamen prius suam vim retinet, qua ad Logarithmicam infra Axem innumerabilia puncta discreta pertinere ostendimus.

517. Multo evidentius autem hujusmodi infinitorum punctorum discretorum existentia monstrari potest, per hanc æquationem $y = (-1)^x$: quoties enim x est numerus, vel integer par vel fractus habens numeratorem parem, erit $y = 1$: si autem x sit numerus vel integer impar vel fractus, cuius tam numerator quam denominator sint numeri impares, erit $y = -1$, reliquis casibus omnibus, quibus vel x est fractio denominatorem parem habens, vel adeo numerus irrationalis, valor ipsius y erit imaginarius. Aequatio ergo $y = (-1)^x$ exhibebit innumerabilia puncta discreta ad utramque Axis partem intervallo = 1 posita, quorum ne bina quidem sunt contigua, hoc tamen non obstante, quæque binâ ad eandem Axis partem sita, sibi tam erunt propinquâ, ut intervallum sit data quavis quantitate assignabili minus. Inter duos enim Abscissæ valores quantumvis propinquos, non solum una sed infinitæ fractiones exhiberi possunt, quarum denominatores sint impares, ex his autem singulis nascuntur puncta ad æquationem propositam pertinentia: mentientur ergo hæc puncta duas Lineas rectas Axi parallelas ab eo utrinque intervallo = 1 distans, in his enim Lineis nullum intervallum exhiberi potest in quo non unum, imo infinita puncta, æquatione $y = (-1)^x$ contenta, assignari queant. Hæc eadem anomalia usuvenit in æquatione $y = (-a)^x$, aliisque huic similibus, ubi quantitas negativa ad exponentem indeterminatum elevatur. Hujusmodi ergo paradoxæ, quæ in Curvis tantum transcendentibus locum habere possunt, hic exposuisse necesse erat.

518. Ad

518. Ad hoc ergo genus Curvarum a Logarithmis pententium pertinent omnes æquationes, in quibus non solum Logarithmi occurunt, sed etiam exponentes variabiles, quippe qui a Logarithmis ad numeros progrediendo oriuntur, unde istæ Curvæ etiam *exponentiales* vocari solent. Hujusmodi ergo Curva erit, quæ in hac æquatione $y = x^x$, seu $ly = xlx$ continetur. Posito ergo $x = 0$, erit $y = 1$; si $x = 1$ erit $y = 1$; si $x = 2$, erit $y = 4$; si $x = 3$, erit $y = 27$, &c. Unde TAB. *BDM* exprimet formam hujus Curvæ ad Axem *AP* relatæ, XXIV. ita ut, sumta $AC = 1$, sit $AB = CD = 1$. Intra *A* & Fig. 102. *C* autem Applicata erunt unitate minores; si enim sit $x = \frac{1}{2}$, erit $y = \frac{1}{\sqrt{2}} = 0,7071068$: minima vero erit Applicata si capiatur Abscissa $x = \frac{1}{e} = 0,36787944$, fietque tum Applicata $y = 0,6922005$, uti in sequentibus docebitur. Quemadmodum autem hæc Curva ultra *B* sit comparata ut videamus, Abscissa x facienda est negativa, eritque $y = \frac{1}{(-x)^x}$, unde ista

pars ex meris punctis discretis constabit, ad Axem tanquam Asymtotam convergentibus. Cadent autem hæc puncta ad utramque Axis partem, prout x fuerit numerus vel par vel impar. Quin etiam infra Axem *AP* infinita hujusmodi puncta cadent, si pro x sumatur fractio denominatorem habens parrem; posito enim $x = \frac{1}{2}$, erit & $y = +\frac{1}{\sqrt{2}}$ & $y = -\frac{1}{\sqrt{2}}$.

Curva ergo continua *MDB* in *B* subito terminatur, contra indolem Linearum algebraicarum: loco continuationis autem habebit puncta illa discreta; unde realitas istorum punctorum quasi conjugatorum eo luculentius perspicitur. Nisi enim hæc adesse concedantur, statui deberet, totam Curvam in punto *B* subito cessare, id quod esset legi continuitatis contrarium, ideoque absurdum.

519. Inter infinitas alias hujus generis Curvas, quarum con-

L I B . II . strūctio per Logarithmos effici potest , dantur ejusmodi , qua-
 rum constrūctio non tam facile patet , quæ tamen ope idoneæ
 substitutionis absolvī queat . Talis est Curva æquatione $x^y =$
 y^x contenta ; ex qua quidem statim perspicitur , Applicatam
 y perpetuo æqualem esse Abscissæ x , ita ut recta ad Axem sub
 angulo semirectō inclinata æquationi satisfaciat . Interim ta-
 men manifestum est hanc æquationem latius patere , quam æ-
 quationem pro recta $y = x$; neque igitur hanc vim æquatio-
 nis $x^y = y^x$ exhaustire : satisfieri enim huic æquationi potest ,
 etiamsi non sit $x = y$; quoniam , si $x = 2$, etiam esse potest
 T A B . $y = 4$. Præter rectam ergo EAF , æquatio proposita alias com-
 XX V . pleætetur partes ; ad quas inveniendas , ideoque ad totam Lineam
 Fig. 103. æquatione contentam exhibendam , ponamus $y = tx$, ut sit
 $x^{tx} = t^x x^x$: unde , radice potestatis x extrahenda , erit
 $x^t = t^x$ & $x^{t-1} = t$; ideoque habebitur $x =$
 t^{t-1} & $y = t^{t-1}$. Vel , posito $t-1 = \frac{1}{u}$, erit $x =$
 $(1 + \frac{1}{u})^u$ & $y = (1 + \frac{1}{u})^{u+1}$. Hinc Curva , præter
 rectam EAF , habebit ramum RS ad rectas AG & AH ,
 tanquam Asymptotas , convergentem , cuius recta AF erit
 Diameter . Secabit autem Curva rectam AF in punto C ita
 ut sit $AB = BC = e$, denotante e numerum cuius Loga-
 rithmus est unitas . Insuper autem æquatio suppeditat innume-
 rabilia puncta discreta , quæ cum recta EF , & Curva RCS
 æquationem exhaustiunt . Hinc ergo innumerabilia binorum nu-
 merorum x & y paria exhiberi possunt ut sit $x^y = y^x$, tales
 enim numeri in rationalibus erunt

$$\begin{array}{ll}
 x = 2 & y = 4 \\
 x = \frac{3^2}{2^2} = \frac{9}{4} & y = \frac{3^3}{2^3} = \frac{27}{8} \\
 x = \frac{4^3}{3^3} = \frac{64}{27} & y = \frac{4^4}{3^4} = \frac{256}{81} \\
 x = \frac{5^4}{4^4} = \frac{625}{256} & y = \frac{5^5}{4^5} = \frac{3125}{1024} \\
 & \text{&c.}
 \end{array}$$

CAP.
XXI.

horum scilicet binorum numerorum alter ad alterum elevatus eandem quantitatem producit: sic erit

$$\begin{aligned}
 2^4 &= 4^2 = 16 \\
 \left(\frac{9}{4}\right)^{\frac{27}{8}} &= \left(\frac{27}{8}\right)^{\frac{9}{4}} = \left(\frac{3}{2}\right)^{\frac{17}{4}} \\
 \left(\frac{64}{27}\right)^{\frac{256}{81}} &= \left(\frac{256}{81}\right)^{\frac{64}{27}} = \left(\frac{4}{3}\right)^{\frac{256}{27}} \\
 & \text{&c.}
 \end{aligned}$$

520. Quanquam in his similibusque aliis Curvis infinita puncta algebraice possunt determinari, minime tamen Curvis algebraicis annumerari possunt, quoniam innumerabilia alia existant puncta, quæ algebraice nullo modo exhiberi possunt. Transcamus ergo ad alterum Curvarum transcendentium genus, quod Arcus circulares requirit: hic autem perpetuo radij Circuli, cuius Arcus constructionem ingrediuntur, unitate exprimo, ne pluribus characteribus calculus perturbetur. Curvas autem ad hoc genus pertinentes non esse algebraicas facile ostendi potest, etiamsi impossibilitas quadraturæ Circuli nondum sit evicta. Consideremus enim simplicissimam tantum hujus generis æquationem hanc $\frac{y}{a} = A \cdot \sin \frac{x}{c}$; ita ut Applicata y sit proportionalis Arcui Circuli, cuius Sinus est $\frac{x}{c}$.

Quoniam enim eidem Sinui $\frac{x}{c}$ innumerabiles Arcus conve-

nunt,

L I B . II. niunt, Applicata y erit Functio infinitinomia; ideoque tam ipsa quam aliae rectæ Curvam in infinitis punctis secabunt, quæ proprietas istam Curvam ab algebraicis clarissime distinguit. Sit s minimus Arcus sinui $\frac{x}{c}$ conveniens, & denotet π semi-circumferentiam Circuli, erunt valores ipsius $\frac{y}{a}$ sequentes

$$\begin{array}{cccccc} s; \quad \pi - s; & 2\varpi + s; & 3\pi - s; & 4\pi + s; & 5\pi - s; & \text{etc.} \\ \hline -\pi - s; & -2\varpi + s; & -3\pi - s; & -4\pi + s; & -5\pi - s; & \text{etc.} \end{array}$$

T A B . XXV. Sumta ergo recta CAB pro Axe, & A pro Abscissarum principio; erunt primo, posito $x=0$, Applicatae $AA^1=\pi a$, $AA^2=2\pi a$, $AA^3=3\pi a$; &c. Itemque ex altera parte $AA^{-1}=\pi a$, $AA^{-2}=2\pi a$, $AA^{-3}=3\pi a$, &c.: atque per singula hæc puncta Curva transibit. Sumta vero Abscissa $AP=x$, Applicata Curvam in infinitis punctis M secabit, eritque $PM^1=as$, $PM^2=a(\pi-s)$, $PM^3=a(2\varpi+s)$, &c. Curva ergo tota ex infinitis portionibus AE^1A^1 ; $A^1F^1A^2$; $A^2E^2A^3$; $A^3F^2A^4$; &c., similibus erit composita; ita ut singulæ rectæ Axi BC parallelæ, quæ per puncta E & F ducuntur, futuræ sint Curvæ diametri. Erit vero $AC=AB=c$, & intervalla E^1E^2 , E^2E^3 , E^3E^{-1} , $E^{-1}E^{-2}$, itemque F^1F^2 , F^2F^{-1} , $F^{-1}F^{-2}$, erunt singula æqualia 2ϖ . Curva hæc a LEIBNITIO est vocata Linea Sinuum, quoniam ejus ope cuiusque Arcus sinus facile invenitur. Cum enim sit $\frac{y}{a} = A. \sin. \frac{x}{c}$, erit vicissim $\frac{x}{c} = \sin. A. \frac{y}{a}$. Si ponatur $\frac{y}{a} = \frac{1}{2}\pi - \frac{z}{a}$, fiet $\frac{x}{c} = \cos. A. \frac{z}{a}$; sicque simul habetur Linea Cosinuum.

S 21. Simili modo ex hac consideratione oritur Linea Tangentium, cuius æquatio erit $y = A. \tan. x$, positis brevitatis ergo $a=1$ & $c=1$; hinc ergo convertendo fit $x = \tan. A$. $y = \frac{\sin. y}{\cos. y}$, cuius Curvæ figura facile ex natura Tangentium colligitur.